

'Yaradılışçılar' kudurmaz



NURAY MERT

'Kudurmak' fiilini olumlu veya olumsuz manada herhalde ilk kez kullanmak zorunda kalıyorum. Nedeni, Hürriyet gazetesinin

pazar ekinde yayımlanan bir röportaj. Başlık, 'Üç toynaklı atı gören yaratılışçılar kuduracak!' Bunu söyleyen, Ankara Üniversitesi Antropoloji Bölümü öğretim üyesi Prof.Dr. Erksin Güleç.

Güleç, evrimi inceleyen bir bilim insanı olarak, Sivas civarında yapılan bir kazı çalışması ve sonuçlarını anlatıyor ve yorumluyor. Bu kazıda bulunan, 'üç toynaklı at fosili'nin evrim teorisini nasıl desteklediğinden bahsediyor. Buraya kadar hiçbir sorun yok. Ancak röportajın bir yerinde, mesele gelip, 'evrim teorisine karşı cansıparane savaş veren Adnan Hoca ekibi ve yaratılışçıların bu kazının sonuçlarından rahatsız olup olmayacaklarına' dayanıyor. Güleç, Adnan Hoca ekibini muhatap almayı reddediyor, ama sözü 'Bence yaratılışçılar kuduracak!' şeklinde bağlamaktan kendini alamıyor.

Durun bir dakika, evet söz konusu grup evrim teorisi üzerine yayımlar yapıyor ama ne zamandan beri, evrim teorisine karşı çıkmak veya 'yaratılışçılık' dar bir çevre anlayışı sayılmaya başladı? Tüm dinlerin inananları yaratılışa inanıyor değil mi, dahası böyle olmaması mümkün mü? Hal böyleyken, yaratılışa inanmak, nasıl, sanki bir avuç insanın peşinden gittiği bir saçmalık olarak takdim edilir? Olay bununla bitmiyor; belli ki Güleç'in üç toynaklı at fosili ile fazlasıyla ikna ettiği röportajı yapan gazeteci, 'Peki, yaratılışçıların tutunacağı ne kaldı?' diye sorduğunda, Güleç'in cevabı basit, 'Cehalet tabii!' Yani, primatoloji uzmanı Güleç, varoluşun sırrını keşfetmiş, öte tarafta milyonlarca inanan cahilliğinden inanıyor. Bu Güleç'e özgü bir yaklaşım değil, sığ pozitivizm öteden beri dünyaya bu çerçeveden bakar. Ancak dünyaya bu kadar sığ bir çerçeveden bakanların, kendi sınırlarını, açmazlarını, yaygın deyimle haddini bilmesinde fayda var.

Yok, dindar vatandaşı 'rencide etmek', 'inanca saygı'dan söz etmiyorum. Doğrudan pozitivist sığlığın teşhir edilmesi gerektiğinden söz ediyorum. Röportajının bir yerinde, Güleç de işaret etmiş, yaratılış bir 'inanç' meselesi, ama inanç onun sandığı gibi bir cahillik meselesi değil. Bu kafada olanlara işin felsefi boyutunu anlatmak mümkün değil, ama en azından, kadim din ve inanç sistemlerinin düşünce geleneklerini ve düşünürlerini hatırlatmakta fayda var. Evrimciler, mesela St. Augustine, Aquinas, Gazali, Arabi, üç toynaklı at fosilinin henüz keşfedilmemiş olduğu çağlarda yaşadıkları için mi yaratılışa inanıyorlardı zannediyor? Veya mesela halihazırda Papa, fosili görür görmez evrime ikna mı olacak sanıyor? Bırakın Papa gibi uç bir örneği en az Güleç kadar okumuş yazmış insan, evrime ikna olmuyorlarsa cahillikte direttikleri için mi olmuyorlar?

Güleç, Türkiye'de okullarda, 'evrim teorisi'nin yeterince öğretilmediğinden şikâyet etmiş, bunu müthiş bir gerileme olarak değerlendirmiş. Evrim teorisine inananların bunu 'tartışmasız bilim' makamına çıkarma çabalarına sonuna kadar karşıyım, ama bir teori olarak istenildiği kadar okutulsun. Buna mukabil, ben de, orta ve hatta yükseköğretimin her dalında yeterince 'felsefe' okutulmamasından şikâyetçiyim. Sonuç, bir konuda uzmanlaşmış, ancak meselesini, insanlığın düşünce geleneği içine yerleştiremeyen okumuş cahiller üretiyor.

Evrimci olursunuz,, ateist olursunuz, deist olursunuz, sizin bileceğiniz iş, ama üzerinde tüm dünyanın hâlâ tartıştığı evrim konusunda, insanlığın içinden bir türlü çıkamadığı 'inanç' konusunda bu kadar sığ olmaya hakkınız yok. Ayrıca, 'kudurmak' terimi neyin nesi, ne kadar kötü bir Türkçe, hiç yakışıyor mu? Doğa ve hayvan dünyasıyla bu kadar haşır neşir olmanın, varoluşu bu çerçevede kavramanın bir sonucu olabilir mi? Unutmayın, yaratılışçılar insanın 'eşref varlık' olduğuna inanıyorlar, merak etmeyin kudurmazlar.